

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет

Кафедра економічної теорії

Міждисциплінарна курсова робота з економічної теорії на тему :
**“Валютний ринок: теоретичні засади функціонування та
проблеми розвитку в Україні”**

студента ІІ курсу Ф-21 групи

Були П.В.

Науковий керівник :

к.е.н. старший викладач

Чирак І.М.

Тернопіль - 2017

План

Вступ.

1. Теоретичні засади сутності валютного ринку.
2. Макроекономічний аналіз розвитку валютного ринку України.
- 3 . Проблеми та перспективи розвитку національного валютного ринку.

Висновок

Список використаної літератури

Зміст

Вступ.....	4
Теоретичні засади сутності валютного ринку.....	5
Макроекономічний аналіз розвитку валютного ринку України.....	7
Проблеми та перспективи розвитку національного валютного ринку.....	11
Висновок.....	18
Список використаної літератури.....	20

Вступ

Важливим сектором в міжнародних економічних відносинах стали валютні ринки , адже на сьогодні за кількістю грошей , обсягом операцій і колом учасників вони не мають рівних . Український валютний ринок вважається не дуже розвиненим , в порівнянні з провідними країнами світу.[1]

Сучасний валютний ринок являє собою складну систему операцій та заходів , злагоджена робота яких покликана здійснити якісну купівлю та продаж національних гр.од. та іноземних валют , які будуть в подальшому використані для здійснення міжнародних платежів. Іншими словами , валютний ринок– це сектор економічних відносин , які виникають під час здійснення операцій з інвестування валютного капіталу , а також операцій з купівлі-продажу іноземної валюти . На валютному ринку відбувається погодження та врахування бажань та інтересів покупців і продавців різноманітних валютних цінностей. Сучасні дослідження економістів показують, що валютний ринок є насправді особливим ринком , на якому , шляхом обміну продають валютні цінності різних країн. За допомогою здійснення операцій з обміну валюти можна проводити операції з обміну факторами виробництва та товарами і послугами. Валютні ринки складаються з його учасників і певної сукупності сучасних засобів збирання , обробки та передачі інформації , які розділені на світові та національні валютні ринки.[2]

Актуальність теми дослідження. Валютний ринок та його регулювання є одним з найважливіших напрямків економічної політик держави , тому дане дослідження є досить актуальним у наш час – час змін , перемін та перетворень у нашій країні. Також варто зазначити , що без стійкого валютного ринку не можливе здійснення міжнародних платежів , різноманітних зовнішніх розрахунків , надання кредитів та навіть розвитку

туризму . Валютний ринок забезпечує відносини між національно та іноземними валютами . що є досить важливим для будь-якої держави.

Мета дослідження . Дослідити функціонування українського валютного ринку , проаналізувати його сучасний стан та виявити проблеми які заважають його подальшому розвитку .

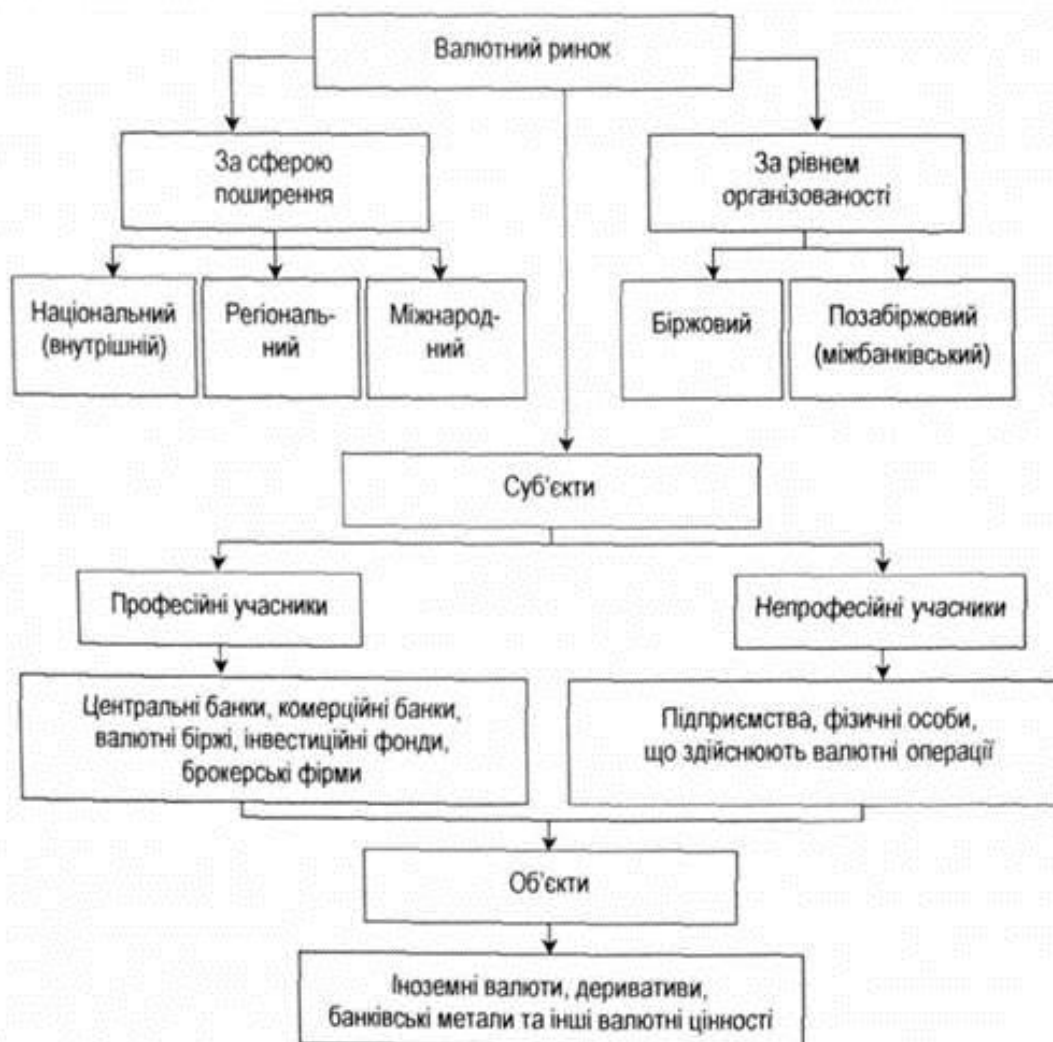
Об'єктом дослідження виступає валютний ринок України

Предметом – система відносин , що виникла у сфері діяльності валютного ринку .

Теоретичні засади сутності валютного ринку

В економічних операціях ,які люди здійснюють всередині країни , використовується національна валюта , проте для проведення таких же самих операцій в іншій країні потрібна іноземна валюта. [3] Для таких цілей існують спеціальні ринки , на яких продається або купується іноземна валюта , і які називаються валютними ринками. На цих ринках не існує писаних правил , що регулюють їх діяльність , проте всі дії повинні відбуватися відповідно до сформованих негласних етичних та процедурних норм. В залежності від прийнятого законодавства певної країни , можна спостерігати за активністю продажу і купівлі грошової одиниці , що знаходиться на світовому ринку валют. На практиці можна побачити , що кожна країна в більшій чи меншій мірі є учасником валютного ринку. [3] .За своїми масштабами валютний ринок значно перевищує ринок товарів і послуг , технологій і робочої сили . Також на цих ринках компанії , банки , державні установи , приватні особи взаємодіють один з одним з метою обміняти одну валюту на іншу , яка в свою чергу може бути потрібна їм з різних причин. Також на цих ринках є можливість "спекулювати" , набуваючи або продаючи валюту. Варто зазначити ,що в лише умовах високої конкуренції досягається висока ефективність роботи цих ринків.

Структура валютного ринку

Валютний ринок складається з безлічі великих комерційних банків та різноманітних фінансових установ, пов'язаних один з одним складною мережею сучасних комунікаційних засобів зв'язку . Саме за їх допомогою здійснюється торгівля валютами . Цей ринок вважається наймолодшим , але в той же час він є одним з найбільших ринків. Варто виділити головні функції , які виконує валютний ринок.[3]

Основні з них це :

- Регулювання валютних курсів ;
- Своєчасне здійснення міжнародних розрахунків;
- Проведення валютної політики;
- Диверсифікація валютних резервів.

Можна виділити три основні причини існування і зростання валютного ринку :

- 1) Причина , яка пояснює існування валютного ринку: Валютний ринок - зручний механізм перенесення купівельної спроможності від осіб , що мають справу лише з однією валютою , на інших людей , які переважно використовують іншу грошову одиницю , при веденні свого бізнесу.
- 2) Причина , яка дозволяє ефективно функціонувати валютним ринкам полягає в тому , що ці ринки пропонують засоби і механізми , за допомогою яких можна перекласти ризики , які пов'язані зі зміною обмінних ресурсів , на плечі інших професійних учасників ринку .
- 3) Причина тривалого процвітання цих ринків , полягає в тому , що вони створюють можливості надання кредиту.[10]

Валютний курс є найважливішим елементом валютної системи , тому що економічні операції між учасниками валютного ринку не можуть здійснюватись без обміну однієї валюти на іншу . Отже , валютний курс - це ціна однієї національної грошової одиниці , виражена в іншій валюті , або співвідношення , за якого валюту однієї країни обмінюють на валюту іншої країни , що має форму коефіцієнта перерахунку однієї валюти в іншу й призначена для взаємного обміну валют , а також періодичної переоцінки рахунків іноземній валюті банків та фірм. [8] У багатьох країнах , коли говорять про валютний курс , мають на увазі кількість всієї національної валюти , необхідної для покупки однієї одиниці іноземної валюти , що називається прямими котируванням. Наприклад , 1 долар США дорівнює 27 грн. Однак таке спостерігається не у всіх країнах , зокрема у Великобританії обмінний курс дає змогу побачити , яку кількість іноземної валюти можна

купити на одиницю національної . Це називається непрямим котируванням, що також є важливим при розгляді питання про валютні курси.[4 , с.52]

Тому можна зробити висновок , що валютний ринок є певним механізмом , за допомогою якого може бути ефективно та з низькими витратами здійснено фінансування різноманітних операцій , що пов'язані з експортом та імпортом , та проведенні пов'язаних з ними операцій з конвертації валют.[3]

Макроекономічний аналіз розвитку валютного ринку України

В сучасних умовах функціонування валютного ринку України прямо впливає на діяльність підприємств . В останні роки в Україні спостерігається негативна динаміка показників валютного ринку. Це має своє відображення на обсягах реалізації імпорتنих товарів, частки іноземного інвестування українських підприємств , ціни товарів, виробництво яких містить імпортні речовини. На початку 2014 року через велику кількість політичних чинників, відтоку іноземного капіталу , неправомірних дій комерційних банків на валютному ринку , недовіри та паніки населення щодо національної одиниці , призвело до того , що обсяг імпорتنих операцій підприємств зменшився вдвічі .Всі ці чинники дали поштовх Національному банку України розробляти та втілювати в життя низку заходів щодо врегулювання валютного ринку.[5]

До основних показників, що характеризують валютний ринок України відносять :

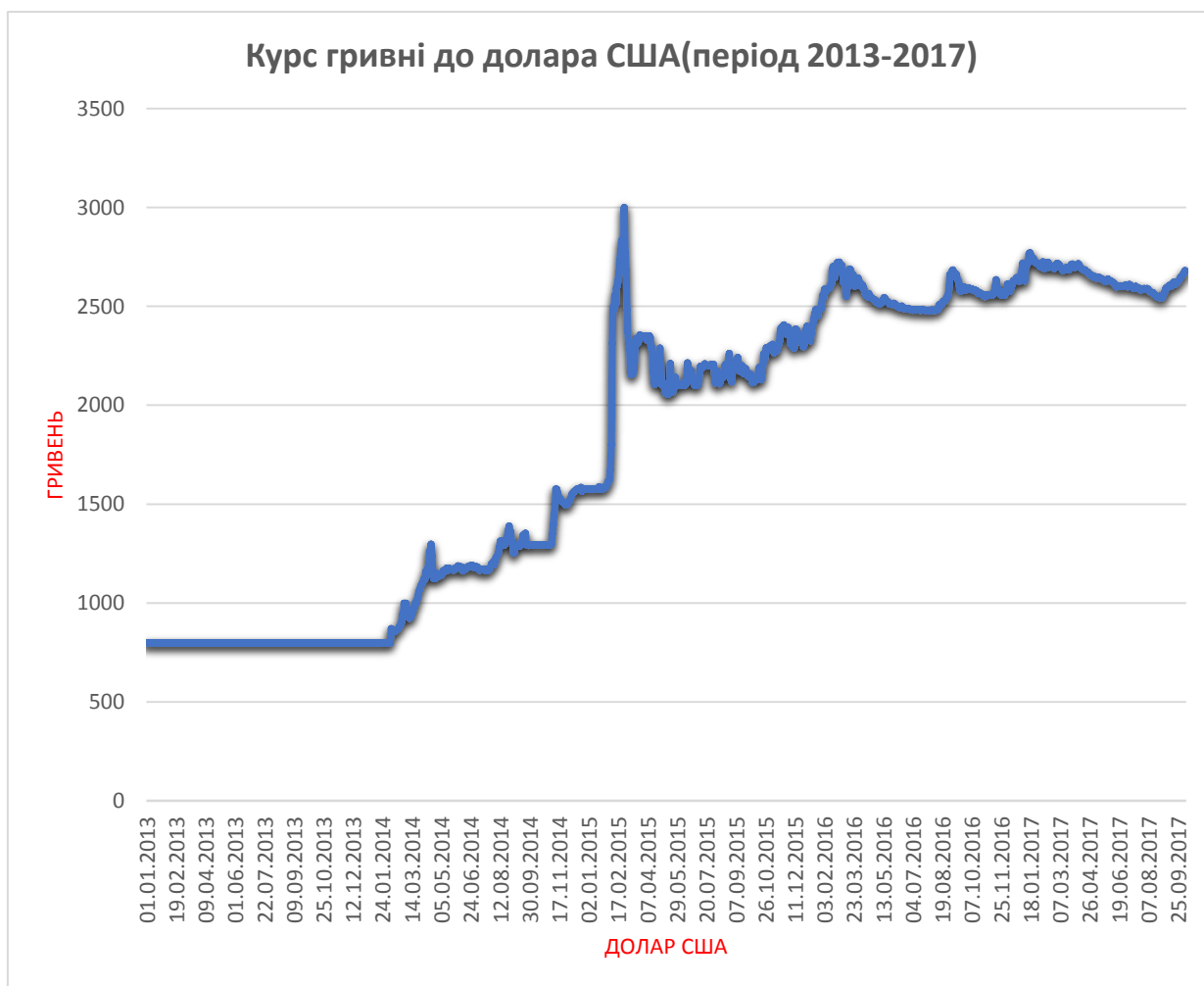
- курс гривні щодо інших валют ;
- середньозважений курс гривні в порівнянні до іноземних готівкових валют;
- вся сукупність операцій, що відбуваються на українському міжбанківському , валютному ринку ;
- обсяг валютних заходів ,які здійснювались НБУ.

Валютний курс досить суттєво впливає на зовнішню торгівлю України : якщо курс гривні буде зростати , то це недмінно призведе до того ,що на

міжнародному ринку збільшаться ціни на українську продукцію, та навпаки .
[5]

Курс гривні щодо інших валют До долара США

[6]

Проаналізувавши цей графік можна зробити висновок , що курс долара до гривні в періоді від 2013 до 2017 дуже змінювався . Як ми бачимо найбільший стрибок відбувся у 2014-2015 роках . Причиною цього були політичні проблеми в Україні , зміна влади і т.д. В наступних роках курс був

відносно стабільним, адже всі чинники тепер враховувались НБУ ,завдяки чому почали здійснюватись заходи щодо його регулювання.

До євро

[6]

Як бачимо динаміка курсу гривні до євро практично нічим не відрізняється від попереднього графіка (курсу гривні до долара США) . Наприкінці 2016 року ці показники майже порівнялися . Відхилення було не більше як на одну гривню .

До російського рубля

[6]

Цей графік також показує, що курс гривні динамічно змінюється. І знову ми бачимо картину, що в 2014-2015 роках відбувся скачок, через зміни в країні. Якщо в 2014 на початку року значення курсу було 2,39, то вже на кінець лютого 2015 року цей показник становив 4,79, тому можна зробити висновок, що курс піднявся майже у два рази.

Середньозважений курс гривні до євро не повторює динаміку офіційного курсу та протягом року значення курсу суттєво не змінювалося, а курс гривні

до дол. США збільшується на 2-3% по операціях купівлі-продажу на валютному ринку України.

Загальний обсяг операцій на міжбанківському валютному ринку у 2016 році з іноземною валютою у доларовому еквіваленті досягнув показника 199221 мільйонів доларів США. Це на 12 % менше аніж у 2015 році. «Не суб'єкти» валютного ринку(ними є клієнти банків) , здійснили продовольчі операції безготівкової іноземної валюти на 59072 мільйонів доларів США, та купівельні операції іноземної валюти на суму 60149 мільйонів доларів США.

Одним з найдієвіших інструментів з валютного регулювання в Україні є заходи які здійснює Національний банк України . Такі заходи називають валютними інтервенціями . В попередні роки Національний банк України використовував такий інструмент врегулювання валютного ринку , який передбачав випуск або вилучення гривні в обіг/з обігу. В ті часи цей інструмент був основним із врегулювання курсу гривні. Проте з часом це стали використовувати менше , і на початку 2016 року було вирішено змінити стратегію валютних інтервенцій , шляхом переорієнтування їх на збільшення валютних резервів країни. Результатом стало те , що продаж гривні змінився купівлею , а обсяги операцій було менші , а саме їх стало на 1269,6 мільйонів доларів США менше . Натомість обсяги продажу збільшили на 413 млн. дол. США (відносно обсягів 2015 року). [7]

Такі показники свідчать про те , що на українському валютному ринку відсутня паніка як така, однак таке явище може бути ознакою очікувань можливо навіть і тривожних, зі сторони учасників валютного ринку. Хорошим порівнянням буде ситуація яка склалася на міжбанківському валютному ринку в січні цього року та в січні минулого року , адже в цей час ситуація на сході України загострилась , а золотовалютні резерви Національного банку стали мінімальними . По-перше ,у січні минулого року кількість купленої іноземної валюти на міжбанківському ринку України значно перевищували обсяги її продажу , тоді як цього року спостерігалось вже позитивне сальдо торгівлі іноземними валютами на цьому ж ринку, тому

що обсяги продажу почали перевищувати , хоч і не значною мірою - обсяги купівлі . [9] По- друге , в зазначений період минулого року показники обсягу купівлі-продажу іноземної валюти – перевищували ті ж показники цього року. Тому можна зробити висновок , що валютному ринку України реальна паніка відсутня .

Проблеми та перспективи розвитку національного валютного ринку

Тенденцією теперішнього часу є значне переважання обсягів продажу валюти з боку населення над обсягами купівлі. НБУ, зі свого боку стимулює це явище, шляхом пом'якшення адміністративних обмежень на валютному ринку.

За період з 01.01.2015 р. по 01.01.2016 р. офіційний курс гривні зменшився з 1 576,86 грн./100 дол. США станом на 01.01.2015 р. до 2 400,07 грн./100 дол. США станом на 01.01.2016 р.

Найнижчий офіційний курс національної валюти було зареєстровано 26 лютого 2015 року 3 001,01 грн. за 100 дол. США. При цьому на готівковому ринку курс долара США сягнув, в середньому, 31 грн./дол. США (купівля) та 37 грн./дол. США (продаж). В даних умовах НБУ вимушений був звернутись до адміністративних заходів врегулювання ситуації на ринку [15].

Отже, характеризуючи тенденції сучасного валютного ринку, варто зазначити, що він розвивається в важких соціально-економічних умовах. Першочерговим завданням НБУ є збалансування попиту та пропозиції на іноземну валюту. Проблеми, що сформувались на вітчизняному валютному ринку потребують швидкого вирішення, адже заважають нормальному функціонуванню економіки, інтеграції нашого господарства у світове, заважають встановленню тісних зв'язків з іноземними державами [14, с 29].

Розвиток валютних операцій комерційних банків як одного з головних елементів ринкової економіки формує реальний валютний курс національної грошової одиниці та накопичення валютних цінностей. Нині в економіці України намітилися позитивні тенденції розвитку економічної ситуації, темпи та стійкість якого, значною мірою, залежать від здатності банківської системи мобілізувати валютні ресурси та забезпечувати ними потреби суб'єктів господарювання.

Сучасні процеси, що відбуваються на валютному ринку, і в першу чергу проблеми курсових коливань, відіграють значну роль в економічному житті держави. Валютне регулювання може стимулювати економічний розвиток у країні та відповідно впливати на стан окремих секторів, галузей і підприємств, а також на місце держави на світовому ринку. Зміни ж в економіці країни та її міжнародному становищі, у свою чергу, впливають на розвиток валютних відносин й відповідним чином вносять коригування у валютну політику, що проводиться в державі. Розбалансованість валютного ринку, негативне сальдо торговельного балансу, високі темпи інфляції свідчать про те, що нині залишається нерозв'язаною проблема проведення ефективної валютної політики і визначення оптимального рівня валютного курсу.

Суттєве скорочення резервів та «вихід» капіталу за кордон примусили Національний банк вжити низку обмежувальних заходів стосовно функціонування міжбанківського валютного ринку. Зокрема, НБУ вводив заборону комерційним банкам, які мають ліміти на відкриття валютних рахунків у закордонних банках і здійснення операцій з ними, користуватися посередництвом інших банків для купівлі іноземної валюти за гривні на внутрішньому ринку.

Для стабілізації економічної ситуації та стримування негативної девальваційної динаміки Національний банк України використовував такий економічний інструмент валютного регулювання, як облікова ставка. У період значного девальваційного тиску облікову ставку було поетапно

збільшено до 30,0 % (березень 2015), але, попри це, показники як грошового, так і валютного ринків практично не змінилися, що свідчить про неефективність здійснення процентної політики з точки зору забезпечення стійкої курсової динаміки та контрольованої інфляції в умовах гнучкого курсу. На 01.11.2017 року облікова ставка знижена до 13,5% [5].

Аналіз експертних оцінок і коментарів ЗМІ з приводу динаміки вітчизняного валютного ринку дає підстави вважати, що послаблення гривні та курсу долара США в Україні, що спостерігається, є насамперед проявом спекулятивної гри на очікуваннях учасників цього ринку [11, с 89].

Вигідне нинішнє знецінення гривні й вітчизняним експортерам, оскільки собівартість їх продукції на міжнародних ринках унаслідок цього відповідно зменшується. Адже за свою валютну виручку вони отримуватимуть більше гривні. Тому за умов, коли відбувається девальвація гривні, для них є прямий сенс повертати валютну виручку якомога пізніше в розрахунку на більші номінальні гривневі доходи. Адже саме з них експортери здійснюють всі свої платежі в Україні. Так само слід визнати, що нинішнє послаблення гривні, певною мірою, об'єктивно з фінансової точки зору може бути вигідне й державній та місцевій владі. Деякі експерти наголошують на тому, що помірна девальвація національної валюти полегшує виконання цілого ряду завдань державного і місцевих бюджетів, що на практиці реалізуються в номінальних вартісних показниках, а не співставних.

Традиційні теорії управління базуються на гіпотезі щодо необхідності мінімізації рівня ризиків, але в такому випадку відбувається порушення основних умов та засад системного підходу до управління валютним ризиком, в основу якого покладено умову про збалансування імпульсів для досягнення цільового рівня ефективності, тому на сьогоднішній день постає питання узгодження планового обсягу

прибутку від операцій на валютному ринку та рівня ризику, що приймає банк для генерації нової вартості.

ВВП України, як країни з сировинною економікою, багато в чому залежить від зовнішніх цін на основні статті експорту – зерно, руду і метал. І хоча агросектор навіть в умовах кризи продовжує залишатися прибутковим, ведення бойових дій на сході країни, де сконцентрована велика кількість підприємств видобувної та машинобудівної промисловості, зумовило значне падіння надходжень експортної валютної виручки, підсиливши дефіцит інвалюти на українському ринку.

Наступною важливою проблемою вітчизняного валютного ринку є доларизація економіки, яка тісно пов'язана з процесами валютно-фінансової глобалізації та фінансовою безпекою країни. В Україні долар США поряд з гривнею фактично бере участь у виконанні функцій грошей. Тому боротьба з доларизацією як фінансово-економічним явищем та з її ризиками фінансової небезпеки стає важливим напрямом політики НБУ.

Основними наслідками девальвації національної валюти є подорожчання імпортової продукції, розрахунки за яку здійснюються в іноземній валюті, а згодом – продукції галузей української економіки, в першу чергу, – внаслідок подорожчання пального і збільшення транспортних витрат. Додатково, згорання довгострокового кредитування та скорочення обсягів інвестиційної діяльності. Зниження економічної активності спричиняє загальну нестабільність економічної кон'юнктури.

Коливання валютного ринку привели до низки негативних наслідків, серед яких: подорожчання проїзду транспорту, підвищення комунальних тарифів, зростання цін на товари, послуги та пальне тощо. Таке становище з курсом національної валюти діє у цілому на всю економіку країни, створюючи негативні інфляційні очікування [12, с 132].

Враховуючи інфляційні загрози та особливості сучасного валютного регулювання в Україні доцільно запропонувати наступні напрями удосконалення розвитку валютних операцій в комерційних банках:

- стабілізація регулятивних норм, часта зміна яких знижує ефективність зовнішньоекономічної діяльності та значно ускладнює планування валютно-розрахункових операцій в банках;

- розробка достатньо еластичної політики курсоутворення, заходів регулювання руху капіталів, режиму функціонування валютного ринку, шляхів поповнення золотовалютних резервів і основні напрями їх використання;

- потребує вирішення питання щодо репатріації українських капіталів із офшорних зон, обсягом понад 50 млрд. дол., і створення в країні сприятливого інвестиційного клімату для резидентів та іноземних інвесторів;

- здійснити достатню для потреб розвитку економіки дедоларизацію економіки, що розширить фінансово-економічний простір національної валюти, зміцнить її курсову вартість та забезпечить поповнення золотовалютних резервів країни і зниження ризику їхнього знецінення;

- розвиток валютних операцій комерційних банків в Україні неможливий без глибокого вивчення теоретичних аспектів кредитно-фінансової діяльності комерційних банків, оволодіння зарубіжним досвідом.

Системний підхід надасть змогу нашій країні розробити оптимальний режим здійснення валютних операцій, зміцнить валютний курс національних грошей та стимулюватиме інноваційно-інвестиційний процес прискорення економічного зростання [13, с 121].

Одним з найбільш пріоритетних напрямків стабілізації валютного ринку є співпраця з МВФ, що дає змогу поповнити валютні резерви та підкріпити валютний курс. Також слід зазначити, що не менш важливою цілю НБУ має бути підвищення привабливості національної валюти, що

водночас прибере таку проблему, як доларизація. Це можливо шляхом удосконалення, в першу чергу нормативної бази НБУ, структури внутрішнього валютного ринку з урахуванням міжнародної практики.

Не малу роль відіграє не лише законодавче регулювання, а й контроль, яким теж має займатися НБУ. Постійний моніторинг валютних ринків і протидія спекуляції мають відбуватися вчасно, а не після виникнувши проблем цієї сфери.

Контроль за долею експорту та імпорту, підтримка платіжного балансу входять до обов'язків міністерства фінансів та також мають бути під контролем.

Нажаль прогноз, який можна винести на даний момент далеко не позитивний. Починаючи з рівня інфляції, кредитної заборгованості, девальвації національної валюти та постійного зниження валютних резервів з паралельним підвищенням зовнішнього боргу у будь-який час можуть призвести до дефолту економіки [12, с 132].

Висновок

Отже, підсумувавши вище сказане можна стверджувати, що стабільність і чітка робота міжнародної валютної системи залежать від того, наскільки основні особливості в її пристрої відповідають вихідним положенням побудови структури всього світового господарства, а також потребам провідних країн. Якщо дані елементи міжнародної економіки перестають відповідати один одному, відбувається криза світової валютної системи. В результаті цього зазвичай вона зникає, а на її місці створюється нова валютна система. Таким чином, міжнародний валютний ринок являє собою врзливою до криз структуру. З моменту свого утворення він пережив декілька циклічних криз. Як ми можемо переконатися на численних прикладах, міжнародний валютний ринок проходить наступні етапи: виникнення – розвиток - нормальне функціонування - початок прояву кризових явищ - криза - реформа. Закономірність такої ритмічної роботи цього ринку полягає

в тому, що валютний ринок пов'язаний зі всім світом. Циклічність розвитку світової економіки (пожвавлення – підйом – криза – рецесія) накладаючись на валютний ринок, обумовлює циклічність криз. Отже, валютний ринок – це ринок, на якому учасники з усього світу можуть купувати, продавати, обмінюватися та спекулювати на різних валютах. Міжнародні валютні ринки складаються з банків, комерційних компаній, центральних банків, фірм з управління інвестиціями, хедж-фондів, роздрібних брокерів та інвесторів.

Проаналізувавши валютний ринок України можна зробити висновок, що він ще розвивається і є недостатньо сформованим. Проте ті тенденції, які в ньому присутні проявляються достатньо безумовно. Оскільки Національний Банк України організовує та регулює валютний ринок, то варто виділити основні заходи, які він здійснює: здійснення валютних інтервенцій (з метою стабілізації національної грошової одиниці), регулювання механізму утворення курсів, девальвує та ревальвує гривню, тощо. Процес зростання інфляції, який пов'язаний з валютними інтервенціями досить сильно підриває стійкість гривні, тому враховуючи теперішній стан в країні, стан економіки та недовіру до Національного Банку потрібно розуміти, що валютні інтервенції є неефективними. Тому, якщо вже проводити валютну політику то необхідно використовувати переваги від позитивного сальдо платіжного балансу.

В сучасних умовах функціонування валютного ринку України прямо впливає на діяльність підприємств. В останні роки в Україні спостерігається негативна динаміка показників валютного ринку. Це має своє відображення на обсягах реалізації імпортованих товарів, частки іноземного інвестування українських підприємств, ціни товарів, виробництво яких містить імпортовані речовини. На початку 2014 року через велику кількість політичних чинників, відтоку іноземного капіталу, неправомірних дій комерційних банків на валютному ринку, недовіри та паніки населення щодо національної одиниці, призвело до того, що обсяг імпортованих операцій підприємств зменшився вдвічі.

Отже, характеризуючи тенденції сучасного валютного ринку, варто зазначити, що він розвивається в важких соціально-економічних умовах. Першочерговим завданням НБУ є збалансування попиту та пропозиції на іноземну валюту. Проблеми, що сформувались на вітчизняному валютному ринку потребують швидкого вирішення, адже заважають нормальному функціонуванню економіки, інтеграції нашого господарства у світове, заважають встановленню тісних зв'язків з іноземними державами.

Список використаної літератури

1. Навчально-Методичний комплекс 3 дисципліни “Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції ” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://library.tneu.edu.ua/files/EVD/m_mkrvo_s.pdf
2. Тенденції розвитку валютного ринку в Україні Каламбет С.В., Глазунов А.О [Електронний ресурс]. –Режим доступу : irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?..
3. Сутність та структура валютного ринку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/13290106/ekonomika/svitoviy_valyutniy_rinok
4. Колесніченко В.Ф. Гроші та кредит : навчальний посібник / В.Ф. Колесніченко – Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. – 370 с.[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uchebnik-online.com/124/979.html>
5. Динаміка основних показників функціонування валютного ринку України : Моршнева Н. Я. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.confcontact.com/2017-ekonomika-i-menedzhment/12_morshneva.htm
6. Офіційний курс гривні щодо інших валют [Електронний ресурс]. -Режим доступу : <https://bank.gov.ua/control/uk/curmetal/detail/currency?period=daily>

7. Стратегії валютних інтервенцій [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=38081080>
8. Валютный рынок и валютное регулирование: учеб. пособие / под ред. И.Н. Платоновой. – М.: БЕК, 1996. – 475 с.
9. «Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютних ринках України» : НБУ [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0758500-14>
10. Положення НБУ «Про валютний контроль» [Електронний ресурс] . - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>
11. Крицун К. І. Економіко-математичне моделювання впливу макроекономічних факторів на котирування курсу долара США на валютному ринку України / К. І. Крицун // Економіка та держава. – 2015. – № 12. – С. 89-90.
12. Литовка Ю. Валютний ринок України: проблеми і перспективи / Ю. Литовка, О. І. Пальчук // Тези доповідей XV Всеукраїнської наукової конференції молодих учених та студентів "Наукові розробки молоді на сучасному етапі". Т. 3 : Секція "Економічні та соціально-політичні проблеми активізації інноваційної діяльності підприємств України". Секція "Міжнародні та національні стандарти в сфері технологій та дизайну": 28-29 квітня 2016 р. — К. : КНУТД, 2016. — С. 132.
13. Сова О.Ю. Проблеми та перспективи розвитку валютного ринку України / Сова О.Ю. // Міжнародний науковий журнал Київського університету ринкових відносин: Економіка, бізнес-адміністрування, право. – 2017. – №2. – 290 с. – С. 108-124.
14. Харабара В. М. Сучасний стан та перспективи розвитку валютного ринку України / В. М. Харабара // Економіка та держава. – 2016. – № 3. – С. 28-30.
15. Дані НБУ [Електронний ресурс]. -2016-2017. - Режим доступу : <https://bank.gov.ua/control/uk/index>

